

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Мөнххайрхан сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХОА-2024/09/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Ховд хот 2024 он	Дарга, тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар Утас: 99047408 Цахим хаяг: boldbaatarkh@audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн Утас: 99013699 Цахим хаяг: tsetsegsurena@audit.gov.mn Аудитор: М.Энхжаргал Утас: 99812792 Цахим хаяг: Enkhjargalm@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТОРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

2024.03.20 № 1/115
танай 2024-05-05 -ны № 1/31 -Т

МӨНХХАЙРХАН СУМЫН ТӨСВИЙН
ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧ
Б.БАТБОЛД ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Мөнххайрхан сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн нэгтгэсэн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйцгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Мөнххайрхан сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 2 төсөвт байгууллага, 2 тусгай сан, сумын ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэг, соёлын төв, зэрэг байгууллагуудын тогтмол зардлыг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн тайланд нэгтгэгдсэн байна.

Мөнххайрхан сумын орон нутгийн орлогын төлөвлөгөө 77.1 сая төгрөгөөр буюу 18.5 хувиар давж биелсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Тайлант онд улсын төсвийн, орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар Цаг уурын барилга, Ёслол хүндэтгэлийн өргөө баригдаж биет хөрөнгө 747.3 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Сумын Засаг даргын 2023 оны жилийн эцсийн үнэлгээ, сумын засаг дарга, аймгийн Засаг даргатай байгуулсан гэрээний хэрэгжилт ажлын үр дүнг аймгийн засаг даргын 2023.12.27-ны өдрийн А/886 дүгээр захирамжаар 84.9 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

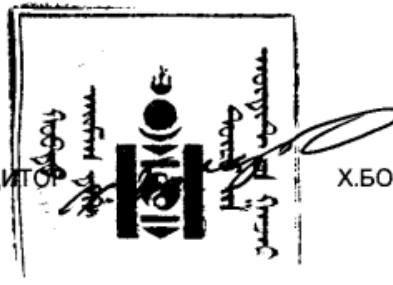
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Х.БОЛДБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан (мянган төгрөгөөр)

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2022оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	507,323.40	525,470.70
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	159,714.50	352,398.60
33	АВЛАГА	109,906.90	67,862.00
34	УРЬДЧИЛГАА	196,386.90	60,885.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	31,302.60	35,325.10
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	10,012.50	9,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,346,959.90	2,836,607.80
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,346,959.90	2,836,607.80
39200	Биет хөрөнгө	2,270,960.70	2,748,802.00
39300	Биет бус хөрөнгө	75,999.20	87,805.80
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	2,854,283.20	3,362,078.60
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	12,731.10	5,092.50
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	12,731.10	5,092.50
41300	Өглөг	12,731.10	5,092.50
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,841,552.20	3,356,986.10
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,841,552.20	3,356,986.10
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	1,146,916.90	1,146,916.90
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,613,787.80	2,129,886.70
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	80,847.50	80,182.50
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	2,854,283.20	3,362,078.60

2.2 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан (мянган төгрөгөөр)

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2022оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,937,996.80	2,467,592.90
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	409,069.00	489,405.60
110	Орлогын албан татвар	158,864.40	231,583.10
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	158,864.40	247,229.80
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт		-15,646.60
113	Хөрөнгийн албан татвар	36,989.20	38,431.10
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	213,215.40	219,391.40
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	190,862.00	785,245.70
120	Нийтлэг татварын бус орлого	190,862.00	785,245.70
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,338,065.80	1,192,941.60
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,052,965.70	1,960,362.70
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,052,965.70	1,960,362.70

210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,179,318.60	1,958,517.70
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	329,666.30	473,326.70
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	41,841.00	58,956.40
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	235,613.00	33,951.50
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	208,127.30	543,460.10
2105	Нормативт зардал	3,345.00	422.5
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	9,248.40	6,656.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,169.00	7,920.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	9,387.60	347,453.50
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	335,921.00	486,371.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	873,647.00	1,845.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	-114,968.90	507,230.20
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	4,222,684.30	
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	4,337,653.20	507,230.20

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2022оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,789,955.30	1,758,043.80
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	409,069.00	489,405.60
110	Орлогын албан татвар	158,864.40	231,583.10
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	158,864.40	247,229.80
113	Хөрөнгийн албан татвар	36,989.20	38,431.10
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	213,215.40	219,391.40
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	2,983.80	44,269.90
1181	Газрын төлбөр	2,827.60	7,367.10
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	207,404.00	167,754.40
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	32,820.50	75,696.50
120	Нийтлэг татварын бус орлого	32,820.50	75,696.50
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,348,065.80	1,192,941.60
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,636,697.60	1,141,212.50
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,636,697.60	1,141,212.50
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	717,389.30	1,139,371.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	329,728.40	473,326.70
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	41,778.90	58,956.40
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	232,939.70	36,682.60

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	17,003.00	24,382.40
2105	Нормативт зардал	327.6	502.4
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,891.80	7,547.60
2107	Томилолт, зочны зардал	3,177.20	7,069.50
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	10,919.60	348,744.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	77,623.10	182,159.40
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	919,308.30	1,841.50
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	153,257.70	616,831.20
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	281,193.00	407,880.60
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	281,193.00	407,880.60
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	281,193.00	407,880.60
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-281,193.00	-407,880.60
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-2,383.50	-16,266.50
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	2,383.50	16,266.50
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	-130,318.80	192,684.10
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	290,033.30	159,714.50
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	159,714.50	352,398.60

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан (мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,353,488.92	1,264,312.68	3,682,138.00	7,299,939.61
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	2,269,302.95	-111,626.06
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,146,916.90	89,955.69	5,951,440.96	7,188,313.54
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт		-9,108.22		-9,108.22
9	Тайлант үеийн үр дүн			-4,337,653.17	-4,337,653.17
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,146,916.90	80,847.47	1,613,787.78	2,841,552.15
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,146,916.90	80,847.47	1,613,787.78	2,841,552.15
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			8,868.76	8,868.76
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,146,916.90	80,847.47	1,622,656.54	2,850,420.91
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт		-665.00		-665.00
19	Тайлант үеийн үр дүн			507,230.15	507,230.15
20	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,146,916.90	80,182.48	2,129,886.70	3,356,986.07

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн Гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,587,112.10	1,360,306.24
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,143,772.40	1,085,258.26
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,141,930.90	1,083,416.76
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	490,380.20	473,326.74
210101	Үндсэн цалин	264,407.10	254,765.01
210102	Нэмэгдэл	151,575.80	134,424.93
210104	Урамшуулал	22,016.30	34,866.98
210105	Гэрээт ажлын хөлс	52,381.00	49,269.82
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	61,297.50	58,956.35
210201	Тэтгэврийн даатгал	41,682.30	40,323.60
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,903.70	4,743.92
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,923.00	3,339.24
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	980.90	1,382.82
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,807.60	9,166.78
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	397,302.20	359,470.18
210301	Гэрэл, цахилгаан	23,399.40	21,224.29
210302	Түлш, халаалт	372,536.40	336,979.49
210303	Цэвэр, бохир ус	1,366.40	1,266.40
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	23,958.00	23,243.44
210401	Бичиг хэрэг	2,455.00	2,494.10
210402	Тээвэр, шатахуун	18,050.10	18,050.10
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,452.90	2,699.24
2105	Нормативт зардал	502.40	502.40
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	502.40	502.40
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	18,090.40	17,950.40
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	280.60	280.60
210604	Урсгал засвар	17,809.80	17,669.80
2107	Томилолт, зочны зардал	7,088.80	7,069.50
210702	Дотоод албан томилолт	7,088.80	7,069.50
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	14,510.20	14,097.90
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	11,753.30	11,753.30
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	369.40	
210803	Даатгалын үйлчилгээ	145.00	140.80
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	210.00	203.02
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	30.00	
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,257.50	1,257.50
210807	Газрын төлбөр	745.00	743.28
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	128,801.20	128,799.84
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	127,341.50	127,340.14
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,459.70	1,459.70
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,841.50	1,841.50
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,841.50	1,841.50
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,841.50	1,841.50
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	296,268.50	258,781.47
220001	Барилга байгууламж	72,795.90	63,927.98
221001	Их засвар	80,000.00	75,879.53
222001	Тоног төхөөрөмж	115,118.00	98,695.00

223001	Бусад хөрөнгө	28,354.60	20,278.96
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	147,071.20	16,266.52
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	147,071.20	16,266.52
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,587,112.10	1,439,183.52
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,435,524.90	1,373,847.01
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,173,167.40	1,111,489.51
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	262,357.50	262,357.50
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	151,587.20	65,336.52
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	605.00	605.00
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	36,774.20	64,731.52
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	114,208.00	
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	114,208.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	193,085.28
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	60	58
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2
610001	Төсвийн байгууллага	2	2
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	29	28
620001	Удирдах ажилтан	8	8
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	9	9
620003	Үйлчлэх ажилтан	5	5
620004	Гэрээт ажилтан	7	6
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	29	28
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10	9
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	9	9
650010	Гэрээт ажилтан	3	3
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	7	7

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	өмнөх он	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	24060.0	205,053.39
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	24060.0	113,942.86
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	24060.0	113,942.86
210101	Үндсэн цалин	3453.74	
210102	Нэмэгдэл	3453.79	
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	24059.95	
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	11366.88	1,139.00
210401	Бичиг хэрэг	749.60	455.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2994.91	684.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		1,455.68
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		1,455.68
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		111,348.18
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		111,348.18
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		91,110.53
2200	Дотоод эх үүсвэрээр		91,110.53
220001	Барилга байгууламж		91,110.53
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР		205,053.39
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	24059.96	205,053.39
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	3840.0	
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	12910.2	176,166.14
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	6179.8	27,382.25

131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1130.0	1,505.00

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 36,370,8 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 20,204.4 мянган төгрөгийн алдааг залруулан 16,166.5 мянган төгрөгийн зөвлөмж өглөө. Үүнд:

- ОНХС-ийн хөрөнгөөр тайлант онд хэрэгжүүлэн гүйцэтгэсэн ажлын чанарын баталгааны хувь 5,092.5 мянган төгрөгийг суутгаж аваад авлагаар бүртгээгүй байсныг аудитын явцад залруулсан.
- Тайлант үеийн үр дүнг 15,111.8 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасныг аудитын явцад залруулсан.

Аудитаар нийт 16,166.5 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснээс, 16,166.5 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж өглөө.

3.1 Зөвлөмж

3.1.1 Зардалтай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Хоршоо хөгжүүлэх сангийн журам зөрчин 16,166.5 мянган төгрөгийн өвс тэжээлийн нөөц бүрдүүлсэн, бараа материал худалдан авч орчны тохижилт хийсэн зөрчил илэрсэн нь Төсвийн тухай хуулийн 14-р зүйлийн 14.2.3-д "өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах", 16-р зүйлийн 16.5.6-д "дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх" Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18-р зүйлийн 18.1-д "Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ" Хоршоо хөгжүүлэх сангийн журмын 1.3- д Сан нь Төрийн сангаас гадуур данстай байхыг хориглох бөгөөд журмын 1.2 т заасан дансанд хоршоо, жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэхээс бусад төрлийн санхүүжилт байршуулахыг хориглоно.", гэсэн заалтуудтай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Сангийн хөрөнгийг журмын дагуу зарцуулах, сангаас зээл олгож хөрөнгийг эдийн засгийн эргэлтэд оруулан ажиллах,

3.1.2 Дотоод, хяналт хариуцлагатай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Мөнххайрхан сумын Төвлөрүүлэн захирагчийн нэгтгэгдсэн сумын ЗДТГ, ИТХ, ОНХС, СХС-ийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих дотоод хяналт сул байгаагаас 2023 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 36,370.88 мянган төгрөгийн 4 алдаа, 1 зөрчил илэрсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.10-т "өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх" гэж заасныг зөрчсөн "нийцсэн бөгөөд зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 14.2.10 дахь заалтыг мөрдөж, өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсөвт байгууллагуудад дотоод хяналтыг хэрэгжүүлж ажиллах

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 6 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мян төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс Залруулсан		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
	Газар эзэмших эрхийн гэрчилгээний нэгж талбарын дугаараар балансад бүртгэлтэй газрын талбайн хэмжээг тулгахад зөрүүтэй байна	1	11,989.40	1	11,989.40			1	11,989.40	
Төрийн өмчийн хорооны шийдвэрээр шилжиж ирсэн автомашинд тайлант хугацаанд элэгдэл тооцоогүй байна	1	2,988.48	1	2,988.48			1	2,988.48		
Цалингийн зардлаас ашиг дутуу төвлөрүүлсэн, өглөг авлагын тооцоо хийж баримтжуулаагүй	1	134.00			1	134.00	1	134.00		
Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хийгдсэн ажлын чанарын баталгааны хувийг өглөгөөр тусгаагүй байсан	1	5092.50	1	5092.50			1	5092.50		
Дүн	4	20,204.38	3	20,070.38	1	134.00	4	20,204.38		

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Мөнххайрхан сумын Засаг даргын нэгтгэгдсэн сумын ЗДТГ, ИТХ, ХХС, ОНХС-ийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих дотоод хяналт сул байгаагаас 2023 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 36,370.88 мянган төгрөгийн 4 алдаа 2 зөрчил илэрсэн байна	1						1	0
Хоршоо хөгжүүлэх сангийн журам зөрчин өвс тэжээлийн нөөц бүрдүүлсэн, бараа материал худалдан авч орчны тохижилт хийсэн	1	16166.5					1	16166.5
Дүн	2	16166.5					2	16166.5